

Despre capitalul social într-o comunitate rurală moldovenească. Studiu de caz

Cătălin-George Fedor¹

Rezumat. Articolul de față prezintă rezultatele unui studiu de antropologie socială realizat într-o comunitate rurală moldovenească. Populația investigată aparține categoriilor de vârstă adultă, matură și vârstnică. Scopul studiului este de a reliefa capitalul social prezent în comunitate. Din punct de vedere metodologic, am apelat la metode cantitative. Rezultatele scot în evidență specificul capitalului social al comunității locale, iar concluziile pot constitui premise pentru dezvoltarea ulterioară a comunității, pe baza acestui tip de capital.

Cuvinte cheie: comunitate locală; reprezentări sociale; capital social.

About social capital in a Moldovan rural community. A case study. This article presents the results of a social anthropological study conducted in a rural Moldovan community. The investigated population was comprised of adult, mature, and elderly age groups. This study aimed to highlight the social capital present in the community. Methodologically, quantitative methods were employed. The results elucidate the specifics of social capital within the local community and the conclusions may serve as a foundation for further community development based on this form of capital.

Keywords: local community; social representations; social capital.

.....

Introducere

Lucrarea prezintă rezultatele unei cercetări de antropologie socială realizată în localitatea Gherăești, jud. Neamț (România), care își propune o evaluare a specificului local. Premisa de la care pornim este aceea că viitorul unei comunități poate fi estimat pe baza coeziunii dintre membrii acesteia. Drept urmare, accentul în studiul nostru este pus pe relevarea capitalului social de care dispune comunitatea

¹ Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română, Filiala Iași, România; Institutul de Cercetări Bioarheologice și Etnoculturale, Chișinău, Republica Moldova; cgfedor@yahoo.com.

locală, ca factor de predicție pentru viitor. După cum am precizat într-o lucrare publicată într-un număr anterior al acestei reviste, „capitalul social se referă la conexiunile dintre oameni, așa numitele rețele sociale, normele de reciprocitate și încrederea generalizată între oameni; capitalul social se apropie foarte mult de simțul civic care solicită relații sociale reciproce.” (Fedor 2021, p. 384).

Metode de cercetare

Cercetarea realizată pentru acest articol este de tip cantitativ. În demersul nostru am optat pentru un „sondaj aleator prin selecție nerepetată” (Jaba 2002, p. 283). Eșantionul de studiu cuprinde 135 de subiecți investigați. Pornind de la diversele forme de capital propuse de P. Bourdieu, am utilizat un instrument simplificat de captură a reprezentărilor sociale privind capitalul social al comunității studiate (Bourdieu 1986). Chestionarul a cuprins patru itemi (întrebări), după cum urmează: „Mă implic în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești”; „Știu că mă pot baza pe relațiile mele (rude, vecini, consăteni) în rezolvarea problemelor mele”; „Îmi place să mă implic religios și voluntar pentru binele consătenilor mei”; respectiv, „Am încredere în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în mine”.

Rezultate și discuții

Date demografice privind eșantionul cercetării

Distribuția eșantionului în funcție de apartenența la gen evidențiază faptul că peste jumătate dintre persoanele participante la studiu, respectiv 55,6%, sunt reprezentate de genul feminin, iar 44,4% dintre respondenți sunt de gen masculin.

Repartizând respondenții în funcție de vârstă, observăm faptul că ponderea cea mai ridicată se evidențiază în rândul celor care au vârsta cuprinsă în intervalul 30-64 ani (62,2%), aceștia fiind urmași de respondenții cu vârsta de peste 65 de ani (37,8%).

Repartizarea în funcție de ultima școală absolvită evidențiază faptul că cei mai mulți respondenți au absolvit 10 clase (29,0%). De asemenea, un procent de 22,2% s-a înregistrat atât în rândul respondenților care au afirmat în cadrul studiului că au absolvit ciclul gimnazial (clasele V-VIII), cât și în rândul celor care au absolvit liceul/colegiul. Respondenții care au precizat că ultimul nivel de studii absolvit este reprezentat de școala postliceală au acumulat o pondere de 11,1%. Totodată, 4,4% dintre persoanele participante la studiu au declarat că ultima școală absolvită este reprezentată de ciclul primar (clasele I-IV). Dacă ne raportăm la studiile superioare, 8,9% dintre respondenți au finalizat studii universitare, iar 2,2% au finalizat studii postuniversitare.

Rezultatele cercetării

Distribuția eșantionului pe baza răspunsurilor oferite la afirmația „Mă implic în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești”

În urma prelucrării datelor înregistrate, rezultatele obținute în tabelul nr. 1 evidențiază faptul că cei mai mulți respondenți, respectiv 37,8%, au răspuns că se implică așa și așa în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești. De asemenea, 33,3% dintre respondenți au afirmat că se implică în mică măsură în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești. Cea mai scăzută pondere (2,2%) clasează subiecții care au menționat că se implică în foarte mare măsură în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești (**Tab. 1**).

Deloc	11,1%
În mică măsură	33,3%
Așa și așa	37,8%
În mare măsură	15,6%
În foarte mare măsură	2,2%
Total	100,0%

Tab. 1. *Mă implic în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești.*

Table 1. *I am involved in solving all kinds of problems of Gherăești locality.*

Repartizând opinia respondenților cu privire la afirmația „Mă implic în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești” și apartenența la gen, rezultatele arată faptul că 24,4% dintre participanții la studiu sunt de gen feminin și au declarat că se implică așa și așa în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești. Următorul procent obținut în urma prelucrării datelor (17,8%) a fost înregistrat în rândul respondenților de gen feminin care au menționat că se implică în mică măsură atunci când vine vorba despre orice fel de probleme pe care localitatea Gherăești le-ar avea. Totodată, 15,6% dintre respondenți au declarat că se implică în aceeași măsură în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești și sunt de gen masculin.

Potrivit datelor prezentate în tabelul nr. 2, se observă faptul că același procent de 13,3% s-a înregistrat, pe de o parte, în rândul respondenților de gen feminin care au afirmat că se implică în mare măsură în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești și, pe de altă parte, în rândul respondenților de gen masculin care au declarat că se implică în mică măsură atunci când vine vorba despre orice fel de probleme pe care localitatea Gherăești le-ar avea. Cele mai scăzute ponderi (2,2%) se regăsesc în rândul respondenților de gen masculin care au afirmat că se implică atât în mare măsură, cât și în foarte mare măsură în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești (**Tab. 2**).

Mă implic în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești	Genul respondentului	
	Masculin	Feminin
Deloc	11,1%	--
În mică măsură	15,6%	17,8%
Așa și așa	13,3%	24,4%
În mare măsură	2,2%	13,3%
În foarte mare măsură	2,2%	--

Tab. 2. *Mă implic în rezolvarea ... și apartenența la gen.*
Table 2. *I am involved in solving ... and gender distribution.*

Referitor la vârstă (**Tab. 3**), analiza datelor înregistrate evidențiază faptul că 22,2% dintre respondenți au vârsta cuprinsă între 30-64 ani și se implică așa și așa în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești. Același procent revine și respondenților din aceeași categorie de vârstă (30-64 ani) care susțin că se implică în mică măsură în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești. Ponderile cele mai scăzute (2,2%) se regăsesc atât în rândul respondenților care au vârsta cuprinsă în intervalul 30-64 ani și au afirmat că se implică în mare măsură, cât și rândul respondenților cu vârsta peste 65 ani, care susțin că nu se implică deloc în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești.

Mă implic în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești	Apartenența la vârstă	
	30-64 ani	65-X ani
Deloc	8,9%	2,2%
În mică măsură	22,2%	11,1%
Așa și așa	22,2%	15,6%
În mare măsură	6,7%	8,9%
În foarte mare măsură	2,2%	--

Tab. 3. *Mă implic în rezolvarea ... și vârstă.*
Table 3. *I am involved in solving ... and age distribution.*

Potrivit repartiției eșantionului pe baza răspunsurilor oferite la afirmația „mă implic în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești” și ultimul nivel de studii absolvit (**Tab. 4**), se observă că cea mai ridicată pondere (13,3%) este înregistrată în rândul respondenților care au absolvit 10 clase și se implică în mică măsură în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești. De asemenea, o pondere semnificativă, de 11,1%, revine și respondenților care au finalizat ciclul gimnazial și se implică așa și așa atunci când sunt probleme la nivelul localității Gherăești.

Ultimul nivel de studii absolvit	Mă implic în rezolvarea problemelor de orice fel ale localității Gherăești				
	Deloc	În mică măsură	Așa și așa	În mare măsură	În foarte mare măsură
Ciclu primar (clasele I-IV)	--	2,2%	2,2%	--	--
Ciclu gimnazial (clasele V-VIII)	2,2%	6,7%	11,1%	2,2%	--
10 clase	2,2%	13,3%	8,9%	4,4%	--
Liceu/Colegiu	2,2%	6,7%	8,9%	2,2%	2,2%
Școală postliceală	2,2%	2,2%	4,4%	2,2%	--
Studii universitare	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	--
Studii postuniversitare	--	--	--	2,2%	--

Tab. 4. *Mă implic în rezolvarea ... și ultimul nivel de studii.*
Table 4. *I am involved in solving ... and the highest level of education.*

Distribuția eșantionului pe baza răspunsurilor oferite la afirmația „Știu că mă pot baza pe relațiile mele (rude, vecini, consăteni) în rezolvarea problemelor mele”

Rezultatele obținute în urma analizei datelor (Tab. 5) evidențiază faptul că cei mai mulți respondenți (22,2%) au afirmat că se pot baza în mică măsură pe relațiile lor (rude, vecini, consăteni) în rezolvarea problemelor pe care le au. Următorul procent (17,8%) a fost înregistrat în rândul respondenților care au menționat că se pot baza în foarte mare măsură pe relațiile lor (rude, vecini, consăteni) în rezolvarea problemelor pe care le-ar putea avea.

Deloc	2,2%
În mică măsură	22,2%
Așa și așa	13,3%
În mare măsură	14,4%
În foarte mare măsură	17,8%
Total	100,0%

Tab. 5. *Știu că mă pot baza pe relațiile mele (rude, vecini, consăteni) în rezolvarea problemelor mele.*

Table 5. *I know that I can rely on my relations (relatives, neighbours, fellow citizens) in solving my problems.*

Referitor la gen (Tab. 6), cu o pondere de 28,9% se poziționează participanții la studiu care aparțin genului feminin și au declarat că se pot baza în mare măsură pe relațiile lor (rude, vecini, consăteni) în rezolvarea problemelor pe care le au. Dacă ne raportăm la persoanele de gen masculin care au afirmat același lucru, ponderea lor este de 15,6%. Se poate observa faptul că au existat respondenți de genul masculin care au declarat că nu se pot baza deloc pe relațiile lor (rude, vecini, consăteni) atunci când întâmpină probleme (2,2%).

Știu că mă pot baza pe relațiile mele (rude, vecini, consăteni) în rezolvarea problemelor mele	Genul respondentului	
	Masculin	Feminin
Deloc	2,2%	--
În mică măsură	11,1%	11,1%
Așa și așa	4,4%	8,9%
În mare măsură	15,6%	28,9%
În foarte mare măsură	11,1%	6,7%

Tab. 6. Știu că mă pot baza ... și apartenența la gen.
Table 6. I know that I can rely ... and gender distribution.

Pe baza datelor din tabelul nr. 7, se observă că ponderile cele mai mari revin respondenților care au declarat că se pot baza în mare măsură pe relațiile lor (rude, vecini, consăteni) în rezolvarea problemelor și au vârsta cuprinsă în intervalul 30-64 ani, cât și participanților care au afirmat același lucru și au peste 65 ani (Tab. 7).

Știu că mă pot baza pe relațiile mele (rude, vecini, consăteni) în rezolvarea problemelor mele	Apartenența la vârstă	
	30-64 ani	65-X ani
Deloc	2,2%	--
În mică măsură	13,3%	8,9%
Așa și așa	8,9%	4,4%
În mare măsură	24,4%	20,0%
În foarte mare măsură	13,3%	4,4%

Tab. 7. Știu că mă pot baza ... și vârstă.
Table 7. I know that I can rely ... and age distribution.

Ultimul nivel de studii absolvit	Știu că mă pot baza pe relațiile mele (rude, vecini, consăteni) în rezolvarea problemelor mele				
	Deloc	În mică măsură	Așa și așa	În mare măsură	În foarte mare măsură
Ciclu primar (1-4 clase)	--	--	2,2%	2,2%	--
Ciclu gimnazial (5-8 clase)	--	6,7%	2,2%	8,9%	4,4%
10 clase	--	4,4%	4,4%	17,8%	2,2%
Liceu/Colegiu	--	8,9%	--	8,9%	4,4%
Școală postliceală	2,2%	2,2%	2,2%	4,4%	--
Studii universitare	--	--	--	2,2%	6,7%
Studii postuniversitare	--	--	2,2%	--	--

Tab. 8. Știu că mă pot baza ... și ultimul nivel de studii.
Table 8. I know I can rely ... and highest level of education.

Potrivit rezultatelor obținute în urma procesului de chestionare, cu o pondere de 17,8% se clasează respondenții care au absolvit 10 clase și au declarat că se pot baza în mare măsură pe relațiile lor (rude, vecini, consăteni) în rezolvarea problemelor. Cu o pondere de 2,2% se poziționează respondenții care au afirmat că au absolvit studiile postuniversitare și se pot baza așa și așa pe relațiile pe care le au (rude, vecini, consăteni) atunci când au probleme. Iese în evidență ponderea de 6,7% a celor care sunt de acord în foarte mare măsură și sunt absolvenți de studii superioare. Cei mai mulți respondenți care consideră că se pot baza în mică măsură pe relații sunt cei cu studii liceale (8,9%) (Tab. 8).

Distribuția eșantionului pe baza răspunsurilor oferite la afirmația „Îmi place să mă implic religios și voluntar pentru binele consătenilor mei”

În tabelul nr. 9, potrivit datelor obținute pe baza distribuției eșantionului referitoare la răspunsurile oferite la afirmația „Îmi place să mă implic religios și voluntar pentru binele consătenilor mei”, se evidențiază faptul că cea mai mare pondere, de 33,3%, revine respondenților care au susținut această afirmație în mare măsură. Cea mai scăzută pondere clasează respondenții care au declarat că le place să se implice într-o mică măsură religios și voluntar pentru binele consătenilor lor (Tab. 9).

În mică măsură	15,6%
Așa și așa	28,9%
În mare măsură	33,3%
În foarte mare măsură	22,2%
Total	100,0%

Tab. 9. *Îmi place să mă implic religios și voluntar pentru binele consătenilor mei.*
Table 9. *I like to get involved religiously and voluntarily for the good of my fellow citizens.*

Cea mai ridicată pondere, de 17,8%, se evidențiază în rândul participanților la studiu care sunt de gen feminin și au afirmat că le place să se implice în mare măsură religios și voluntar pentru binele consătenilor lor (Tab. 10). Pe baza analizei statistice efectuate, se observă ponderi egale, de 15,6%, ce revin respondenților de gen masculin și au declarat că le place să se implice în mare măsură religios și voluntar pentru binele consătenilor lor, cât și celor de același gen care au afirmat că le place să se implice așa și așa religios și voluntar pentru binele consătenilor lor. În cazul respondenților de gen masculin cărora le place în mică măsură să se implice religios și voluntar pentru binele consătenilor lor, ponderea înregistrată este de doar 4,4%. Aici observăm o diferență semnificativă față de respondenții de gen feminin care se implică în mică măsură (11,1%).

Îmi place să mă implic religios și voluntar pentru binele consătenilor mei	Genul respondentului	
	Masculin	Feminin
În mică măsură	4,4%	11,1%
Așa și așa	15,6%	13,3%
În mare măsură	15,6%	17,8%
În foarte mare măsură	8,9%	13,3%

Tab. 10. *Îmi place să mă implic religios și voluntar ... și apartenența la gen.*
Table 10. *I enjoy religious and voluntary involvement ... and gender distribution.*

Conform tabelului nr. 11, persoanele care au vârsta cuprinsă între 30-64 ani și susțin că le face mare plăcere să se implice religios și voluntar pentru binele consătenilor lor au acumulat cel mai mare procent, de 24,4%. Persoanele cu vârsta peste 65 ani cărora le face foarte mare plăcere să se implice religios și voluntar pentru binele consătenilor lor au acumulat un procent de 8,9%. Același procent clasează și respondenții de aceeași vârstă cărora le face mare plăcere să se implice religios și voluntar pentru binele consătenilor lor, cât și respondenții care au vârsta cuprinsă între 30-64 ani și au afirmat că le place în mică măsură să se implice religios și voluntar pentru binele consătenilor lor (**Tab. 11**).

Îmi place să mă implic religios și voluntar pentru binele consătenilor mei	Apartenența la vârstă	
	30-64 ani	65-X ani
În mică măsură	8,9%	6,7%
Așa și așa	15,6%	13,3%
În mare măsură	24,4%	8,9%
În foarte mare măsură	13,3%	8,9%

Tab. 11. *Îmi place să mă implic religios și voluntar ... și vârstă.*
Table 11. *I enjoy religious and voluntary involvement ... and age distribution.*

Ultimul nivel de studii absolvit	Îmi place să mă implic religios și voluntar pentru binele consătenilor mei			
	În mică măsură	Așa și așa	În mare măsură	În foarte mare măsură
Ciclu primar (1-4 clase)	--	4,4%	--	--
Ciclu gimnazial (5-8 clase)	2,2%	8,9%	2,2%	8,9%
10 clase	6,7%	2,2%	13,3%	6,7%
Liceu/Colegiu	4,4%	6,7%	8,9%	2,2%
Școală postliceală	--	6,7%	4,4%	--
Studii universitare	2,2%	--	2,2%	4,4%
Studii postuniversitare	--	--	2,2%	--

Tab. 12. *Îmi place să mă implic religios și voluntar ... și ultimul nivel de studii.*
Table 12. *I enjoy religious and voluntary involvement ... and highest level of education.*

Pe baza datelor obținute și evidențiate în tabelul nr. 12, se observă că persoanele care au absolvit clasele primare și susțin că le place așa și așa să se implice religios și voluntar pentru binele consătenilor lor au înregistrat o pondere de 4,4%. Același procent se regăsește și în rândul respondenților care au studii universitare și au declarat că le place în foarte măsură să se implice religios și voluntar pentru binele consătenilor lor (**Tab. 12**).

Distribuția eșantionului pe baza răspunsurilor oferite la afirmația „Am încredere în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în mine”

Conform datelor obținute pe baza procesului de chestionare și prezentate în tabelul nr. 13, se poate observa faptul că cei mai mulți dintre respondenți (37,8%) au afirmat că au încredere așa și așa în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în ei. În schimb, cea mai scăzută pondere, de 6,6%, se regăsește în rândul participanților la studiu care au afirmat că au încredere în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în ei într-o măsură foarte mare (**Tab. 13**).

Deloc	15,6%
În mică măsură	20,0%
Așa și așa	37,8%
În mare măsură	20,0%
În foarte mare măsură	6,6%
Total	100,0%

Tab. 13. *Am încredere în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în mine.*
Table 13. *I trust local authorities and local authorities trust me.*

În ceea ce privește distribuția eșantionului pe baza răspunsurilor oferite la afirmația „Am încredere în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în mine” și apartenența la gen, se poate observa că cea mai ridicată pondere, de 24,4%, revine respondenților care aparțin genului feminin și au fost imparțiali când au trebuit să își exprime opinia în legătură cu încrederea pe care o conferă autorităților locale și vice-versa. Potrivit rezultatelor obținute în tabelul nr. 14, se observă ponderi egale, de 2,2%, ce revin atât respondenților de gen masculin care au încredere în foarte mare măsură în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în ei, cât și respondenților de gen feminin care nu au încredere deloc în autoritățile locale și autoritățile locale nu au încredere în ei (**Tab. 14**).

Am încredere în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în mine	Genul respondentului	
	Masculin	Feminin
Deloc	13,3%	2,2
În mică măsură	11,1%	8,9%
Așa și așa	13,3%	24,4%
În mare măsură	4,4%	15,6%
În foarte mare măsură	2,2%	4,4%

Tab. 14. *Am încredere în autoritățile locale ... și apartenența la gen.*
Table 14. *I trust local authorities ... and gender distribution.*

În tabelul nr. 15 regăsim repartitia eșantionului pe baza răspunsurilor oferite la afirmația „Am încredere în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în mine” și vârstă, care evidențiază faptul că cei mai mulți participanți la studiu au vârsta cuprinsă în intervalul 30-64 ani și au afirmat că au încredere așa și așa în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în ei (Tab. 15).

Am încredere în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în mine	Apartenența la vârstă	
	30-64 ani	65-X ani
Deloc	8,9%	6,7%
În mică măsură	17,8%	2,2%
Așa și așa	24,4%	13,3%
În mare măsură	6,7%	13,3%
În foarte mare măsură	4,4%	2,2%

Tab. 15. *Am încredere în autoritățile locale ... și vârstă.*
Table 15. *I trust local authorities ... and age distribution.*

Ultimul nivel de studii absolvit	Am încredere în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în mine				
	Deloc	În mică măsură	Așa și așa	În mare măsură	În foarte mare măsură
Ciclu primar (1-4 clase)	--	--	4,4%	--	--
Ciclu gimnazial (5-8 clase)	6,7%	--	4,4%	8,9%	2,2%
10 clase	2,2%	6,7%	13,3%	4,4%	2,2%
Liceu/Colegiu	4,4%	4,4%	8,9%	4,4%	--
Școală postliceală	2,2%	4,4%	4,4%	--	--
Studii universitare	--	4,4%	2,2%	--	2,2%
Studii postuniversitare	--	--	--	2,2%	--

Tab. 16. *Am încredere în autoritățile locale ... și ultimul nivel de studii.*
Table 16. *I trust local authorities ... and highest level of education.*

Conform repartitiei eșantionului pe baza răspunsurilor oferite la afirmația „Am încredere în autoritățile locale și autoritățile locale au încredere în mine” și ultimul nivel de studii absolvit, se poate observa în tabelul nr. 16 faptul că 2,2% dintre

persoanele participante la studiu au declarat că au studii postuniversitare și au încredere într-o mare măsură în autoritățile locale, totodată fiind de părere că și acestea au încredere în ei în aceeași măsură (**Tab. 16**).

Lăsăm cititorului posibilitatea de a analiza în notă personală rezultatele de mai sus, mai cu seamă în privința repartițiilor pe sexe/genuri, vârste și niveluri de instrucție, pentru a își pune întrebări și a obține interpretări proprii.

Concluzii

Dacă la primul item al cercetării noastre, privind implicarea subiecților în rezolvarea problemelor de orice fel ale comunității lor, răspunsurile sunt în cea mai mare parte moderate („așa și așa”, cu 37,8%), situația se schimbă o dată cu trecerea la itemul al doilea. Astfel, respondenții afirmă faptul că știu că se pot baza pe relațiile proprii în rezolvarea problemelor personale în proporție de 32,2% („în mare” și „foarte mare măsură”). Un procent și mai ridicat, de 55,5% (care însumează, de asemenea, rezultatele de „în mare” și „foarte mare măsură”) întâlnim la itemul al treilea privind implicarea religioasă și voluntară pentru binele consătenilor. La itemul privind încrederea reciprocă între membrii comunității și autoritățile locale, rezultatele revin la același scor ca și în cazul primului item, cu 37,8% („așa și așa”).

Diferențele între rezultatele de la itemii 1 și 4, pe de o parte, respectiv 2 și 3, pe de altă parte, pot fi interpretate prin prisma formulării lor. Astfel, „implicarea în rezolvarea problemelor de orice fel” este o formulare generală și nu prevede nicio acțiune concretă pe care subiecții cercetării să o poată analiza înainte de a se pronunța asupra ei. De asemenea, noțiunea de „autoritate” este una relativ abstractă, iar respondenții așteaptă acțiuni concrete din partea autorităților locale. Cu toate acestea, există un segment de populație care răspunde pozitiv („în mare” și „foarte mare măsură”) la ambele întrebări (17,8%, respectiv 26,6%), de unde observăm prezența elementelor definitorii ale capitalului social în comunitate. În schimb, rudele, vecinii și consătenii sunt foarte bine reprezentați în conștiința respondenților, de unde rezultă sentimentul de încredere în aportul acestora în rezolvarea problemelor personale. Acest sentiment poate fi privit și în oglindă, în sensul implicării subiecților pentru binele consătenilor, ceea ce constituie premisele dezvoltării capitalului social al comunității.

Normele de reciprocitate între localnici sunt mai bine reprezentate decât cele între comunitate și autorități. Rezultatele vin să confirme concluziile unui studiu privind capitalul social într-o comunitate urbană, unde am obținut diferențe semnificative între reprezentările subiecților privind inițiativele propuse de „oamenii de încredere din comunitate” și cele propuse de „autoritățile locale”, în favoarea primelor, concluzii prezentate în lucrarea menționată în introducere (Fedor 2021).

În această localitate rurală, pe lângă implicarea cu caracter voluntar, avem și o implicare cu caracter religios, care poate constitui un liant în sporirea coeziunii comunității, cu efecte pozitive asupra viitorului acesteia, factor care poate contrabalansa efectele negative ale depopulării și îmbătrânirii populației din mediul rural, fenomen specific epocii noastre. Rămâne la latitudinea autorităților locale să se implice în prezervarea și dezvoltarea capitalului social de care dispune comunitatea în perspectiva dezvoltării localității.

Bibliografie

- Bourdieu 1986:** P. Bourdieu, *The Forms of Capital*, în: J. G. Richardson (Ed.), *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*, New York, 1986, p. 241-258.
- Fedor 2021:** C. Fedor, *Studiu de antropologie socială într-o comunitate aflată la confluența a două regiuni istorice ale României (partea a treia)*, Revista de Arheologie, Antropologie și Studii Interdisciplinare 3, 2021, p. 383-387.
- Jaba 2002:** E. Jaba, *Statistica*, ediția a 3-a, Iași, 2002.